

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

De his qui in fine pœnitent. A

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

dant. Cum n. tot sunt, qui labuntur, vt pristinam dignitatē ex auctoritate defendant, & quasi vsum peccandi sibi faciant, recidenda est spes ista. Si vero locus est, vbi ista non cōcurrant, restitui possunt, qui peccant. Ex his satis perpenditur, qualis debeat esse sacerdos, qui alios ligat & soluit: discretus, sc. & iustus: alioquin mortificat sæpē animas, quæ non moriuntur: & viuificat, quæ non viuunt: & ita incidit in maledictionis iudicium. Il-

Malach. 2. a lud autem Malachiæ, sc. Maledicam benedictionibus vestris: siue super hæreticos tantum & excommunicatos, siue super omnes sacerdotes, qui vita & scientia carentes benedicere præsumunt, dictum accipiatur, sic intelligi potest: Maledicam benedictionibus vestris, i. his quæ in eis benedictionibus possidetis: quia faciam ea cedere vobis in maledictionem, non benedictionem. Quia etiam benedicunt sanctis, non hoc faciunt ex vero corde: ideo eorum benedictio eis vertitur in maledictionem. Vel maledicam benedictionibus vestris, id est, quod à vobis benedicetur, à me erit maledictum: quia benedicunt iniquè agentibus, adulanturque peccantibus, dum modo diuites sint.

*Hiero. ad 2.
c. Malach.
in tom. 6.*

DE HIS QUI IN FINE POENITENT.
DISTINCT. XX.

Sciendum est etiam, quod tempus poenitentiae est vsq; ad extremum articulum vitæ. Vnde Leo Papa, Nemo est desperandus, dum in hoc corpore constitutus est: quia nonnunquam, quod diffidentia ætatis differtur, consilio maturiore perficitur. Augu. tamen de poenitentia differentibus ita scribit. Si quis positus in vltima necessitate voluerit accipere poenitentiam, & si accipit, mox reconciliatur, & hic vadit, fateor vobis non illi negamus, & petit: sed non præsumimus, quia bene hinc exit. Si securus hinc exierit, ego nescio. Poenitentiam dare possumus, securitatē non. Nūquid dico damnabitur?

*Leo Papa,
epist. 90. ad
Rusticum
Narbonen.
episcopum.
Aug. ho. 41.
de vere poe-
nitentib. li.
50. ho. 1. 10.*

tur? sed nec dico liberabitur. Vis ergo à dubio li-
 berari, age pœnitentiam dum sanus es. Si sic agis,
 dico tibi, quia securus es: quia pœnitentiam egisti
 eo tempore, quo peccare potuisti. Si vis agere pœ-
 nitentiam, quando iam peccare non potes: pecca-
 ta te dimiserunt, non tu illa. Item, duæ res sunt,
 aut ignoscitur tibi, aut non ignoscitur: quid horû
 tibi sit futurum, nescio. Ergo tene certû, & dimitte
 incertum. Sed quare hoc dixit Aug. cum pœnitē-
 tia, quæ in fine agitur, in psalmo appelletur sacrifi-
 cium vespertinum, quod erat acceptabilius in le-
 ge: & cum in quacunq; die inuocetur Deus, adfit:
 & quacunq; hora ingemuerit, & conuersus fuerit
 peccator, vita viuet, & non morietur? sed illa dixit
 Aug. propter illos, qui pœnitentiam vsq; in finem
 vitæ protrahunt: & tunc nō ex Dei amore vidētur
 pœnitere, sed timore mortis, quasi ex necessitate.
 Vnde idē quasi aperiens, quare superiora dixerit,
 ait, Nullus expectet, quando peccare non pōt. Ar-
 bitrij n. libertatem quærit Deus, vt deleri possint
 cōmissa: non necessitatem, sed charitatem: non tñ
 timorem, quia nō in solo timore viuit homo. Quē
 ergo sero pœnitet, oportet non solum timere iudi-
 cē, sed diligere: qa sine charitate nemo saluus esse
 pōt. Nō ergo tātū timeat pœnā q pœnitet, sed an-
 xietur pro gloria. Quæ conuersio si cōtigerit alicui
 etiam in fine, desperandum non est de eius remis-
 sione. Sed quoniam vix vel raro est tam iusta con-
 uersio, timendum est de pœnitente sero: maxime,
 cum filij quos illicite dilexit, sint presentes, vxor
 & mūdus ad se vocet. Multos solet serotina pœni-
 tentia decipere. Sed quoniā Deus semper potens
 est, semper ē in morte iuuare valet, quibus placet.
 Cum ergo opus sit non hominis sed Dei, fructifera
 pœnitentia: inspirare eam pōt quodocunq; vult
 sua misericordia, & remunerare ex misericordia,
 quos damnare pōt ex iustitia. Sed quoniam multa

Psal 140.
Exod 12. c.
Ezech. 18. e

1. Cor 13. b

*Ibidē Aug.
ca. 18. fere
continuo.*

*Aug. ca. 17.
lib. de vera
& falsapen.*

funt, quæ impediunt, & languentē retrahunt, pe-
riculosum est, & interitui vicinū, ad mortem pro-
trahere pœnitentiæ remediū. Sed magnum est, cui
Deus tunc inspira: (si quis est) verā pœnitentiam.
Sed si etiam sic cōuersus vita viuat, & non moria-
tur, non promittimus, quod euadat omnem pœ-
nam. Nā prius purgandus est igne purgationis, qui
in aliud seculū distulit fructum conuersionis. Hic
a. ignis etū æternus non sit, miro modo grauis est:
excellit n. omnem pœnam, quam vnquam passus
sit aliquis in hac vita. Nunquam in carne tanta in-
uenta est pœna, licet mirabilia martyres passi sint
tormēta, & multi nequiter quanta sæpe sustinue-
runt supplicia. Ex his satis ostenditur, quam peri-
culosum sit differre pœnitentiam vsq; in finem vi-
tæ. Si tamen etiam tunc verā habeatur pœnitētia,
hominē liberat, & vitam mortuo impetrat, non
sicut tamen, vt nullā sentiat pœnam, nisi forte tanta
sit vehementia gemitus & contritionis, quæ suffi-
ciat ad delicti punitionem. Licet ergo sit difficile,
vt tunc sit vera pœnitentia, quæ sera venit, quādo
cruciatu membra ligat & dolor sensum opprimit
vt vix homo aliquid cogitare valeat: melior est ta-
men sera, quam nulla. Pœnitentia n. et si in extre-
mo vitæ hiatu aduenit, sanat & liberat. Multum
sera fuit latronis pœnitentia: sed non fuit sera in-
dulgentia. Sed licet Latro veniam meruisset in fi-
ne de omni crimine, non tamen dedit baptizatis
peccandi & perseverandi auctoritatem.

De his qui hic pœnitentiam non complent.

Si vero quæritur de illis, qui in hac vita pœni-
tentiam non complent, vtrum transcurri sint pœ-
næ purgatorij, vt ibi compleant, quod hic minus
fecerunt? Idem dicimus de istis esse sentiendū, &
de his, qui in extremis pœnitent. Si n. tanta fuerit
cordis contritio & delicti exprobratio, vt sufficiat
ad puniendum peccatum, liberi ab aliis pœnis trā-
seunt